STRESZCZENIE
Strategii rozwoju miasta Mielca na lata 2021-2026 z prognozą do roku 2030

Spis treści

1. Wprowadzenie 3

1.1. Cel, zakres i przesłanki opracowania Strategii 3

1.2. Włączenie społeczności lokalnej w proces przygotowania i wdrażania Strategii 3

2. Podsumowanie diagnozy sytuacji społeczno-gospodarczej Gminy Miejskiej Mielec... 4

3. Wizja rozwoju Gminy 5

5. Cele strategiczne i kierunki działań 6

Cel główny I. Mielec to miasto pierwszego wyboru 7

Cel główny II. Tworzymy dojrzałą społeczność 8

Cel główny III. Stabilna gospodarka i rynek pracy jest podstawą naszego bezpieczeństwa 9

6. System wdrażania Strategii i jej aktualizacji 10

7. Monitorowanie rozwoju Gminy 12

8. Ewaluacja rezultatów wdrożenia Strategii 13

1. Wprowadzenie

1.1. Cel, zakres i przesłanki opracowania Strategii

Strategia Rozwoju miasta Mielca na lata 2021-2026 z prognozą do roku 2030 r. jest kluczowym dokumentem określającym strategiczne cele planowane do realizacji przez wspólnotę samorządową.

Potrzeba opracowania nowej strategii rozwoju związana jest ze zmieniającymi się uwarunkowaniami zewnętrznymi oraz wpływem zmian wdrożonych w Mieście w poprzednich latach. Bezpośrednią przesłankę opracowania dokumentu stanowi zakończenie okresu obowiązywania dotychczasowej strategii. Ponadto nowa perspektywa finansowa Unii Europejskiej obejmująca lata 2021-2027 stwarza szanse na pozyskanie źródeł finansowania na realizację inwestycji rozwojowych, stąd konieczne stało się opracowanie nowych założeń Strategii rozwoju, by ułatwić ten proces.

Podstawą formalnoprawną podjęcia prac nad uchwaleniem dokumentu jest art. 18 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2020 r. poz. 713 i 1378).

1.2. Włączenie społeczności lokalnej w proces przygotowania i wdrażania Strategii

Proces partycypacji społecznej stanowił istotny element prac nad Strategią rozwoju. Przed przystąpieniem do prac nad dokumentem wytypowano kluczowe grupy interesariuszy (dorosłych mieszkańców miasta, mielecką młodzież, przedsiębiorców, liderów lokalnej społeczności oraz liderów instytucjonalnych i pracowników UM), które powinny zostać zaangażowane w planowanie rozwoju Mielca. Następnie zapewniono udział zainteresowanych jednostek i grup w pracach nad dokumentem poprzez różnorodne formy włączenia i współdecydowania – w tym badania społeczne, warsztaty, debata publiczna, nabór pomysłów na działania rozwojowe, opracowanie planowanych do podjęcia działań (współdecydowanie) oraz konsultacje społeczne dokumentu (konsultowanie). Ponadto na bieżąco informowano interesariuszy o przebiegu prowadzonych prac poprzez publikowanie informacji na stronie www miasta, w prasie lokalnej oraz w mediach społecznościowych (informowanie).

2. Podsumowanie diagnozy sytuacji społeczno-gospodarczej Gminy Miejskiej Mielec

Do przygotowania diagnozy sytuacji społeczno-gospodarczej Gminy Miejskiej Mielec wykorzystano zarówno dane zastane dostępne w Monitorze Rozwoju Lokalnego, Monitorze Miasta, Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego i Urzędzie Miejskim w Mielcu, jak i pozyskano opinie dotyczące stanu miasta od przedstawicieli lokalnej społeczności – dorosłych mieszkańców, mieleckiej młodzieży, przedsiębiorców, liderów lokalnej społeczności oraz liderów instytucjonalnych i pracowników UM. W tym celu przeprowadzono szereg badań ilościowych i jakościowych oraz zorganizowano warsztaty diagnostyczne. Łącznie w przeprowadzonych w okresie luty-sierpień 2020 roku działaniach partycypacyjnych wzięły udział 1 572 osoby.

Na podstawie przeprowadzonej diagnozy zdefiniowano główne problemy (wyzwania), które generują szereg barier rozwojowych Miasta i stanowią przyczynę niższego tempa rozwoju Mielca.

- problemy demograficzne (spadek liczby ludności, starzenie się społeczeństwa, ujemne saldo migracji, odpływ młodych mieszkańców),
- niska jakość powietrza,
- wysokie ceny mieszkań,
- mało innowacyjne podejście do kształcenia mielczan,
- niewystarczające wsparcie w niektórych szkołach dla realizacji projektów uczniowskich,
- brak szerokich możliwości studiowania w mieście,
- postrzeganie Mielca przez osoby młode jako miasta nieprzyjaznego do życia,
- obniżenie poczucia przywiązania mieszkańców do Mielca,
- niedostosowanie infrastruktury miasta do potrzeb osób niepełnosprawnych,
- niewykorzystany potencjał terenów rekreacyjnych i niedostatki obiektów użyteczności publicznej,
- nieadekwatny do oczekiwań mieszkańców poziom oferty kulturalnej i rozrywkowej,
- niedostateczny poziom współpracy różnych środowisk w mieście oraz niewielkie zaangażowanie lokalnych przedsiębiorstw w inicjatywy społeczne,
- zmniejszenie zdolności miasta do realizacji działań inwestycyjnych,
- niewystarczające wsparcie dla przedsiębiorczości poza SSE.

W wyniku przeprowadzonej diagnozy dokonano także określenia potencjałów i mocnych stron miasta, które sprzyjać będą rozwiązywaniu zdiagnozowanych problemów. Można do nich zaliczyć m.in.:

- stabilną sytuację finansową miasta,
- funkcjonowanie SSE i działalność instytucji otoczenia biznesu,
- gospodarkę opartą na przemyśle wysokospecjalistycznym,
- aktywność społeczną mielczan ze szczególnym uwzględnieniem lokalnych organizacji pozarządowych,
- przedsiębiorczość mieszkańców,
- bardzo dobrą dostępność żłobków i przedszkoli,
- wysoki poziom bezpieczeństwa,
- rosnącą aktywność zawodową mielczan oraz wzrost ich dochodów, przekładające się na niski poziom bezrobocia i poprawę sytuacji finansowej mieszkańców,
- aktywność zawodową młodzieży oraz potencjał przedsiębiorczości młodych mielczan,
- wysoką jakość edukacji technicznej w szkołach średnich.

3. Wizja rozwoju Miasta

W oparciu o diagnozę deficytów, problemów i barier rozwojowych miasta, uwzględniając potencjały i mocne strony Mielca oraz potrzeby i oczekiwania lokalnej społeczności, sformułowano następującą wizję rozwoju:

Mielec jest miastem opierającym **zrównoważony rozwój** na sprawnym świadczeniu **usług publicznych** oraz na solidarnym **angażowaniu się** różnych środowisk w lokalny rozwój i troskę o wspólne sprawy.

Miejscowa **tożsamość** jest spoiwem, które łączy wyjątkowe **tradycje przemysłowe** z ambicją rozwijania skrzydeł ku **nowoczesnej** przyszłości. Bycie mielczaninem jest na tyle **atrakcyjne**, że wiele osób odnajduje tu swoją małą ojczyznę.

5. Cele strategiczne i kierunki działań

Strategia Rozwoju miasta Mielca składa się z celów głównych, celów szczegółowych oraz kierunków działań, które stanowią plan rozwiązania zidentyfikowanych na etapie diagnozy problemów i wyznaczają ścieżkę rozwoju Mielca na nadchodzące lata. Ich realizację umożliwi wdrożenie typów projektów określonych dla poszczególnych kierunków działań.

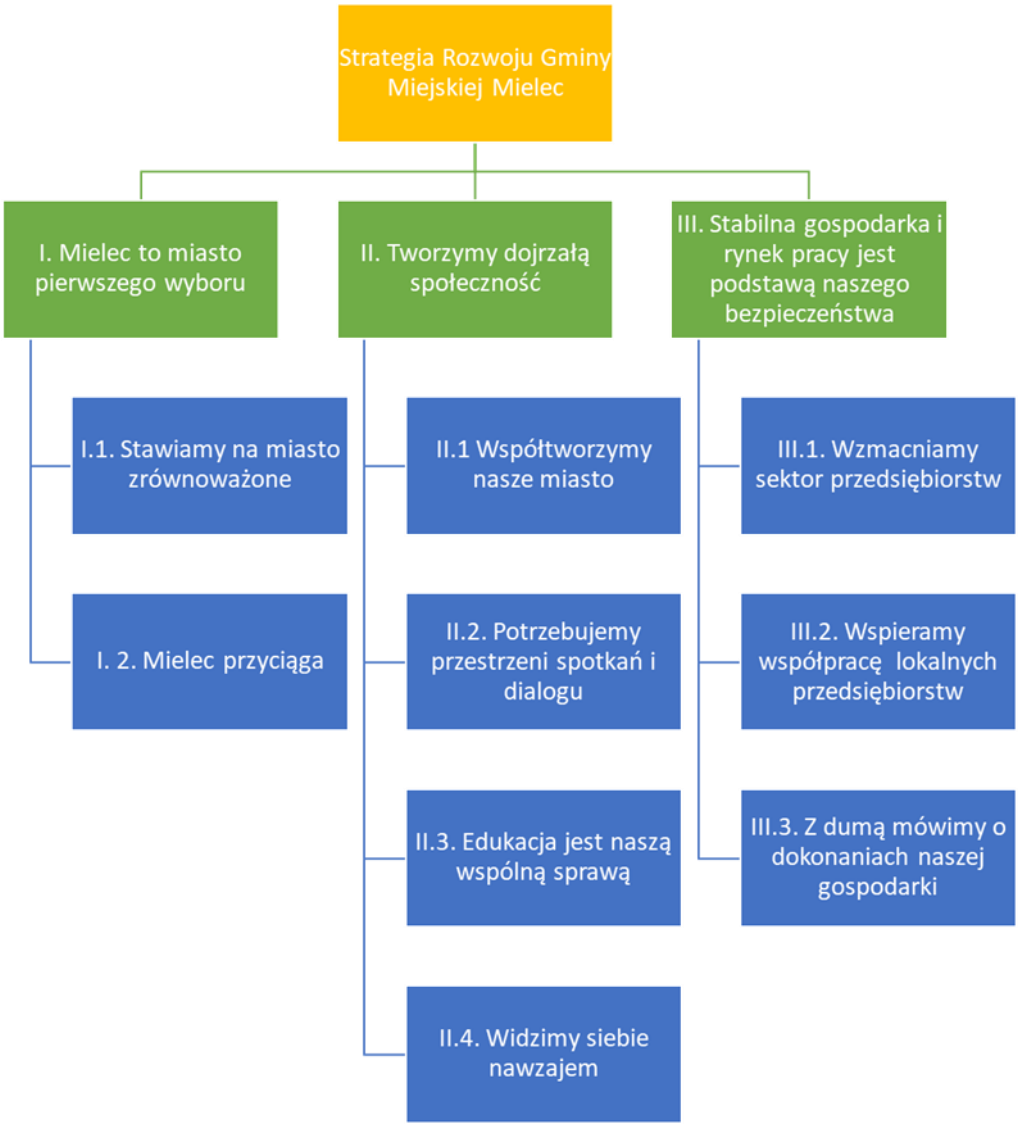

Cel główny I. Mielec to miasto pierwszego wyboru

Cel ten koncentruje się wokół zapewnienia w Mielcu wysokiej jakości życia. W tym obszarze znalazło się wiele zagadnień, które są na co dzień realizowane przez Miasto. Zostały one ujęte w ramach celu szczegółowego I.1. Stawiamy na miasto zrównoważone. Natomiast w ramach prac nad Planem Rozwoju Lokalnego wyznaczono działania związane z jakością życia, które do tej pory nie były wystarczająco dowartościowane. Jak pokazała diagnoza, jest to grupa zagadnień, na które istnieje obecnie duże niezaspokojone zapotrzebowanie ze strony interesariuszy. Zostały one uwzględnione w ramach celu szczegółowego I.2 Mielec przyciąga.

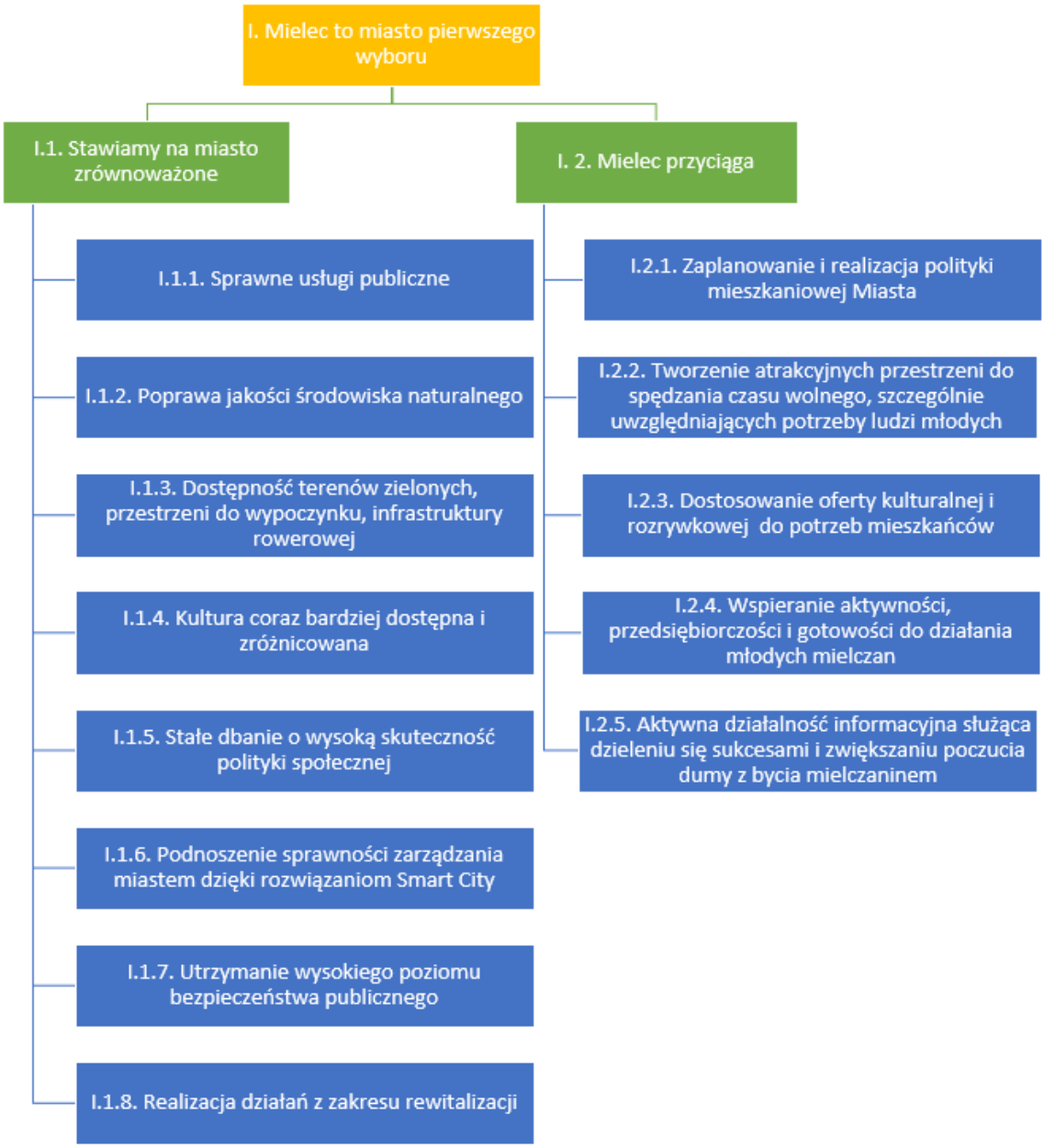

Cel główny II. Tworzymy dojrzałą społeczność

Drugi z celów głównych Strategii rozwoju miasta Mielca obejmuje tematykę dojrzałej społeczności. Diagnoza wykazała, że aktywność lokalnej społeczności i jej gotowość do współdecydowania o przyszłości Mielca stanowi największy potencjał Miasta, dlatego też ich wykorzystanie powinno być osią rozwoju Miasta. W związku z powyższym cele szczegółowe wyznaczone w ramach celu Tworzymy dojrzałą społeczność zostały w całości włączone także do opracowanego Planu Rozwoju Lokalnego.

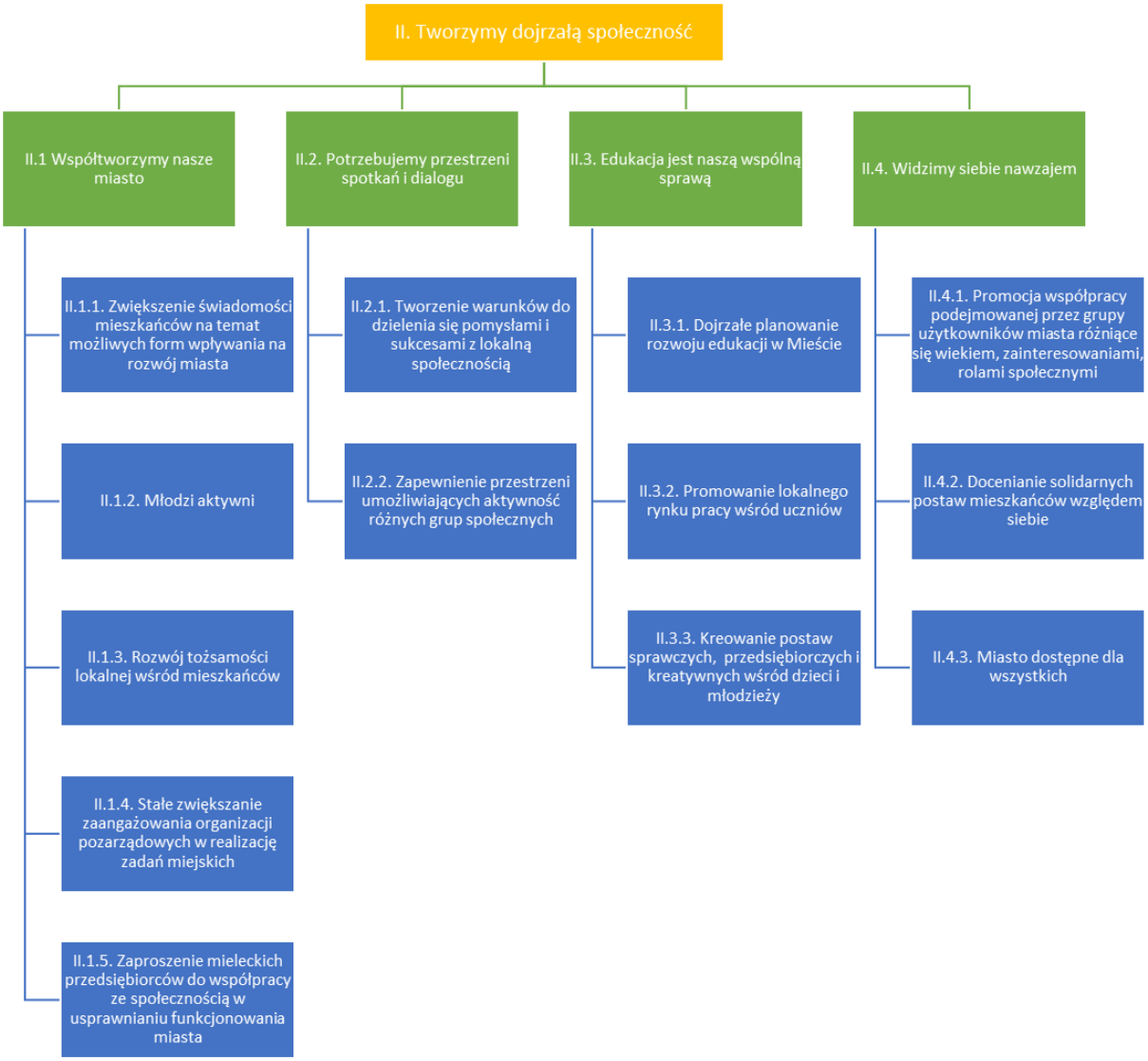

Cel główny III. Stabilna gospodarka i rynek pracy jest podstawą naszego bezpieczeństwa

Stabilna gospodarka i rynek pracy są bardzo ważnym aspektem rozwoju Mielca, a działania strategiczne z tego zakresu od lat stanowią priorytet rozwojowy Miasta. Władze samorządowe w latach obowiązywania przedmiotowej Strategii staną przed wyzwaniem dalszego wzmacniania sektora przedsiębiorstw, wspierania i inicjowania współpracy lokalnych firm czy też promowania lokalnego rynku pracy.

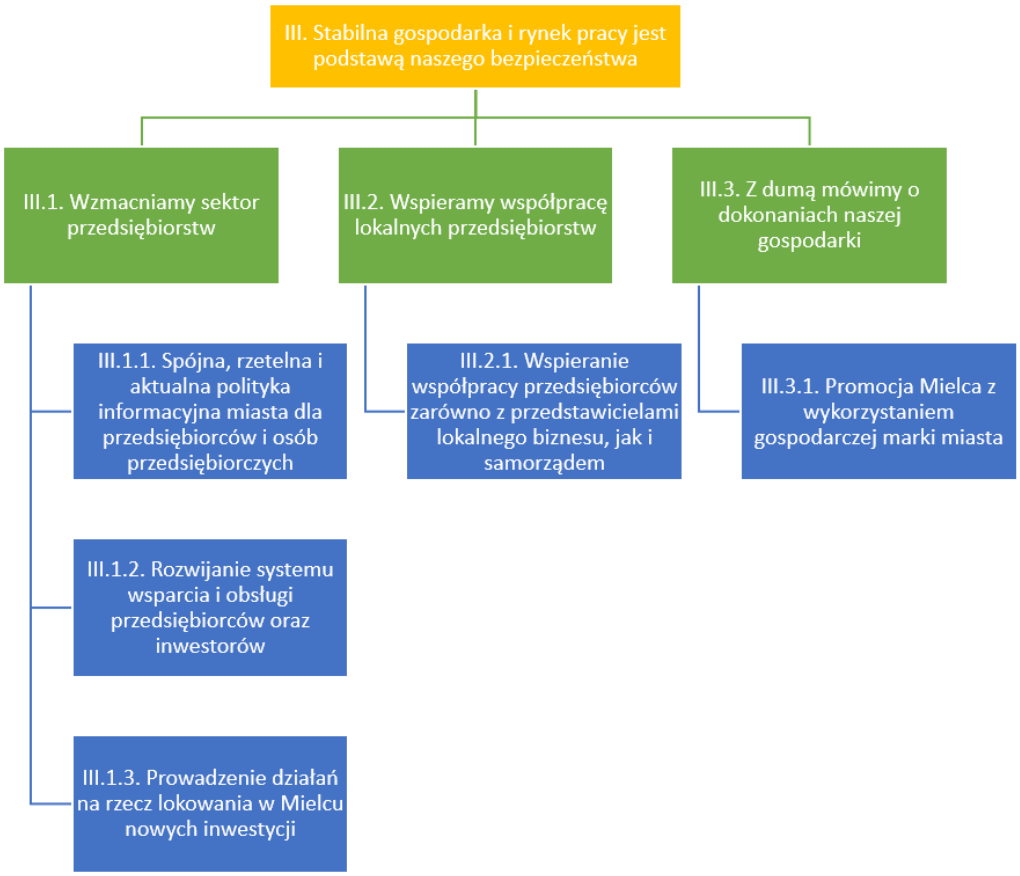

6. System wdrażania Strategii i jej aktualizacji

Strategia rozwoju wraz z Planem rozwoju lokalnego i Planem rozwoju instytucjonalnego stanowią narzędzia niezbędne do kompleksowego wdrożenia w mieście nowej ścieżki rozwoju. Proces ten wymaga współpracy różnych środowisk i odpowiedniej koordynacji podejmowanych przez nie działań. Sposób wdrażania powyższych dokumentów strategicznych jest uzależniony od otrzymania przez Gminę Miejską Mielec dofinansowania w ramach Programu „Rozwój lokalny" w III edycji Funduszy norweskich i EOG na lata 2014-2021. W przypadku pozyskania środków finansowych za wdrażanie nowej ścieżki rozwoju (PRL, PRI, Strategia rozwoju), w tym dbałość o zagwarantowanie (w budżecie i WPF) środków na jej skuteczną realizację odpowiadać będzie **Prezydent Miasta Mielca** wspierany przez **Zespół zarządzający** (Zastępcy Prezydenta Mielca, Sekretarz Miasta, Skarbnik Miasta, Główny specjalista ds. planowania rozwoju, Główny specjalista ds. partycypacji społecznej, Kierownik Biura Pozyskiwania Funduszy, Konsultant ds. rozwoju lokalnego) oraz **wewnętrznych realizatorów planu** (tj. komórki UM i miejskie jednostki organizacyjne).

Szczególną grupą, która zostanie zaangażowana we wdrażanie nowej ścieżki rozwoju, są interesariusze – **przedstawiciele lokalnej społeczności** – mieszkańcy miasta (w tym młodzież, seniorzy), przewodniczący rad osiedli, mieleccy przedsiębiorcy, liderzy lokalnej społeczności, organizacje pozarządowe i grupy nieformalne oraz inne podmioty stanowiące odbiorców działań. Zostaną oni zaproszeni do udziału w corocznych konsultacjach społecznych podsumowujących stan wdrażania Strategii. Interesariusze zostaną również włączeni w proces monitorowania efektów wdrażania Strategii.

W celu zapewnienia efektywności wdrażania nowej ścieżki rozwoju w przypadku pozyskania środków finansowych w ramach Programu "Rozwój Lokalny" zespół miejski na czas realizacji projektu zostanie wzmocniony poprzez utworzenie nowych stanowisk: Głównego specjalisty ds. planowania rozwoju (1 etat – samodzielne stanowisko), Głównego specjalisty ds. partycypacji społecznej (1 etat – Wydział Spraw Społecznych i Zdrowia) oraz Inspektorów (2 etaty – Biuro Pozyskiwania Funduszy, ½ etatu – Biuro Promocji i Sportu), które będą finansowane w ramach projektu.

W przypadku nieotrzymania dofinansowania w ramach Programu "Rozwój Lokalny" podmiotami zaangażowanymi we wdrażanie Strategii rozwoju będą: Prezydent Miasta, komórki Urzędu Miejskiego oraz miejskie jednostki organizacyjne. Proces wdrażania Strategii zostanie wzmocniony poprzez zatrudnienie dodatkowego pracownika, w zakresie obowiązków którego znajdzie się m.in. koordynacja procesu wdrażania Strategii, bieżący monitoring działań i ewaluacja, ocena aktualności dokumentu oraz koordynacja procesu jego aktualizacji. Poniżej przedstawiono ramowy harmonogram wdrażania Strategii rozwoju miasta Mielca i jej aktualizacji.

Tabela 1: Ramowy harmonogram wdrażania Strategii rozwoju miasta Mielca i jej aktualizacji

L.p.	Nazwa działania	Rok realizacji							
		2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
1	Przygotowanie Strategii (opracowanie dokumentu oraz przyjęcie uchwałą Rady Miejskiej)	IV kw.	I kw.						
2	Realizacja działań zaplanowanych w ramach Strategii								
3	Promocja procesu wdrażania Strategii								
4	Gromadzenie danych koniecznych do oceny postępów wykonania Strategii								
5	Sporządzanie sprawozdań monitoringowych z postępów w realizacji Strategii			I kw.	I kw.	I kw.	I kw.	I kw.	I kw.
6	Opracowywanie rocznych raportów stanu wdrażania Strategii			II kw.	II kw.	II kw.	II kw.	II kw.	II kw.
7	Przeprowadzenie procesu ewaluacji Strategii					II kw.			II kw.

Źródło: opracowanie własne

7. Monitorowanie rozwoju Gminy

Skuteczność wdrażania Strategii rozwoju miasta Mielca uzależniona jest od wielu czynników, z których najważniejsze to właściwie określone cele i działania oraz możliwość sprawnego monitorowania ich realizacji. By możliwe było rzetelne zmierzenie postępów w realizacji strategii oraz szybkie i skuteczne reagowanie na pojawiające się w trakcie tego procesu problemy, niezbędne jest zaplanowanie kompleksowego **systemu monitorowania** rozwoju miasta. Schematycznie procesy monitorowania oraz ewaluacji Strategii przedstawiono na poniższym rysunku.

Rysunek 1. Procesy monitorowania i ewaluacji Strategii rozwoju miasta Mielca

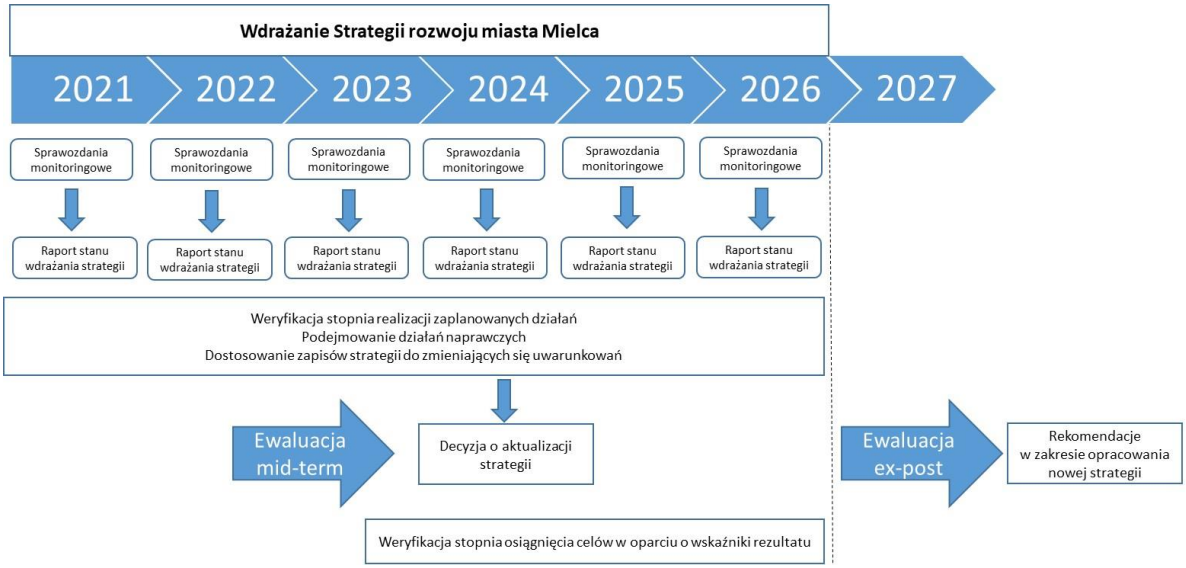

Źródło: opracowanie własne

8. Ewaluacja rezultatów wdrożenia Strategii

Strategia podlegała będzie także cyklicznej ocenie jej aktualności i stopnia realizacji. Istotą ewaluacji jest weryfikacja stopnia osiągnięcia zamierzonych celów. Realizowana będzie w połowie okresu wdrażania (ewaluacja mid-term) oraz po jego zakończeniu (ewaluacja ex-post).

Wynikiem przeprowadzenia procesu będzie *Raport z ewaluacji Strategii rozwoju miasta Mielca na lata 2021-2026 z prognozą do roku 2030.* Dokument ten powinien zawierać co najmniej:

- ocenę systemu wdrażania strategii;
- ocenę wpływu realizacji strategii na poprawę sytuacji społeczno-gospodarczej miasta (stopnia osiągnięcia wskaźników monitoringowych);
- ocenę możliwości i zasadności uwzględnienia w strategii dodatkowych typów działań, wzmacniających korzyści wynikające z wdrażania dokumentu;
- wnioski i rekomendacje (w tym dotyczące konieczności aktualizacji strategii wraz ze wskazaniem zapisów wymagających zmiany).

Pierwszy etap ewaluacji (mid-term) przeprowadzony zostanie w połowie okresu wdrażania strategii. Efektem ewaluacji śródokresowej będzie podjęcie decyzji o konieczności aktualizacji opracowania. Z kolei wynikiem ewaluacji ex-post przeprowadzonej w I półroczu 2027 roku będzie wskazanie, czy wdrożenie strategii pozwoliło osiągnąć zakładane cele rozwojowe. Do sporządzenia *Raportu z ewaluacji, który* stanowił będzie podsumowanie wyników podejmowanych działań oraz analizę ich wpływu na rozwiązywanie zdiagnozowanych problemów Mielca, wykorzystywane będą m.in. coroczne sprawozdania monitoringowe oraz opracowywany na ich podstawie roczny *raport stanu wdrażania strategii rozwoju miasta Mielca na lata 2021-2026 z prognozą do roku 2030,* jak również dane statystyczne zastane i wywołane (w badaniach społecznych). Raporty z ewaluacji będą udostępniane do publicznej wiadomości, co pozwoli wzmocnić proces partycypacji społecznej.

Opracowanie:

Strategia rozwoju miasta Mielca na lata 2021-2026

z prognozą do roku 2030

wykonane zostało przez firmę:

DS Consulting Sp. z o. o.

Jaśkowa Dolina 11 B/3

80-252 Gdańsk

Autorzy:

Natalia Chmielewska

Paweł Dryl

Mateusz Rynans